

[Bertel Dahlgaard.]

dem, der ikke deltager i gennemførelsen af dette lovforslag, men jeg vil gerne for mit vedkommende atter understrege, at det er en midlertidig ordning, der bør kunne ændres i takt med konjunkturudviklingen. Derfor er jeg meget tilfreds med den ændring, der er gennemført, hvorefter afbetalingsprocenterne kan ændres ved kongelig anordning... (*Aksel Møller*: Det er en senere sag på dagsordenen!)

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 85 stemmer mod 6; 72 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om ændringer i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 6445; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 1327).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ordføreren (Poul Hansen [Kalundborg]):

Jeg kan nøjes med at henvise til, hvad der står i betænkningen, nemlig at lovforslaget indstilles til vedtagelse uforandret af et flertal, bestående af socialdemokratiets og det radikale venstres repræsentanter i udvalget, medens mindretallet, venstres og de konservatives repræsentanter, ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 91 stemmer; 72 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling.

(Første behandling findes i tidenden sp. 6446; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 1329).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, det stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under eet.

Ordføreren (Poul Hansen [Kalundborg]):

Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt to møder om dette forslag og derunder haft samråd med finansministeren og justitsministeren. Desuden har udvalget modtaget de deputationer og henvendelser, der er nævnt i betænkningen. Efter betænkningens afgivelse er der yderligere kommet en henvendelse fra Husqvarna Fabrikers generaldepot v. H. Rothenborg A/S. Henvendelsen drejer sig om afbetalingshandelen med symaskiner.

Tendensen i alle de mange henvendelser er en advarsel mod at stramme afbetalingshandelens vilkår, idet man anfører, hvorledes det på forskellig måde vil virke — efter brevskrivernes og deputationernes opfattelse — uheldigt på produktion og omsætning. Ved den ændrede affattelse af forslaget, som udvalgets flertal foreslår, og som den højtærede justitsminister har tiltrådt, er der taget et vist hensyn til henvendelserne, idet mindsteudbetalingen nu i almindelighed sættes ned fra de af ministeren foreslåede 30 pct. til 25 pct. Samtidig sættes imidlertid udbetalingen for almindelige personbiler, for motorcykler og for de såkaldte knallerter op til 40 pct. Årsagen til denne ændring er ikke alene ønsket om at lægge en særlig dæmper på forbruget af disse varer, men også, at der her i almindelighed allerede nu kræves en så stor udbetaling, at fastsættelsen af en mindsteudbetaling på 30 pct. kun ville få en meget ringe dæmpende virkning.

Ved forslaget ændrede affattelse bliver der ikke alene, som foreslået af ministeren,

[Poul Hansen (Kalundborg).]

mulighed for ved kongelig anordning at ophæve de midlertidige ændringer i afbetalingsloven, men også mulighed for en gradvis nedsettelse af mindsteudbetalingerne. Dermed er der tilvejebragt en mulighed for, at loven på en mere smidig måde kan tilpasses udviklingen i landets økonomiske situation. Efter den ændrede affattelse kræves der til slutning fra finansudvalget såvel til mindsteudbetalingernes nedsettelse som til helt at ophæve de midlertidige bestemmelser.

Jeg skal på flertallets vegne indstille forslaget til vedtagelse i den ændrede affattelse. Flertallet består jo, som det fremgår af betænkningen, af socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget. Udvalgets mindretal, venstres og de konservative medlemmer, kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, men vil selv her i salen motivere sin stilling.

På mit partis vegne skal jeg hertil føje, at vi mener, at forslaget i den givne situation kan tjene det formål at medvirke til en vis dæmpning af forbruget, og at vi er tilfreds med, at forslaget efter udvalgsbehandlingen bliver et noget mere smidigt middel i dette formåls tjeneste. Hvor store virkningerne bliver, lader sig naturligvis ikke på forhånd beregne, men vi mener altså, at forslaget vil få virkninger i den tilsigtede retning, og vi mener det derfor forsvarligt og nyttigt, at dette forsøg gøres. I nogle af henvendelserne til udvalget forudser man meget store virkninger, endog så store, at man mener, at de vil blive meget uheldige for de pågældende brancher. Dette er efter vort skøn overdriivelser. Hensigten er — og jeg tror, at den i en lang række tilfælde vil blive nået — at tilskynde købere til en noget større opsparing, før køb foretages, og derved opnås jo en virkning, som vi alle i den nuværende situation er interesseret i. Vi vil ikke bestride, at der kan knytte sig visse ubehageligheder til forslagets gennemførelse, men heroverfor må man gøre gældende, at det vil ikke være muligt at overvinde de valutavanskeligheder, vi står i, uden at det på visse områder må medføre ubehageligheder, og som nævnt er det vor opfattelse, at man i den agitation, der har været ført mod forslaget, stærkt har overdrevet de uheldige virkninger.

Udfra disse betragtninger skal jeg an-

befale lovforslaget til vedtagelse i den nye affattelse.

Lorentzen: Lovforslaget er jo, som udvalgets ordfører har gjort rede for, foreslået ændret en del, og dette viser formentlig bedre end mange ord, hvilken usikkerhed der selv hos lovforslagets fædre breder sig om dette forslag. Jeg tror ikke, at lovforslaget er udtryk for en dybere opfattelse af problemet, og for mig at se er det en ret tilfældig bemærkning om afbetalingens dårlige sider, der har sat sving i foretagendet. Vi kan naturligvis alle meget vel se, at der findes et og andet, der er uheldigt ved afbetaling; der er måske også nogen af os, der kan mene, at der er meget, der er uheldigt, og at det derfor i og for sig ikke altid er indlysende, at selve afbetalingen er den rigtige fremgangsmåde. Disse betænkeligheder er imidlertid ikke i stand til at opveje de betænkeligheder, vi nærer ved at skærpe reglerne i forhold til den lov, vi vedtog for nogle måneder siden, og som endnu ikke er trådt i kraft. Denne lov indførte som allerede nævnt en skærpelse af afbetalingsreglerne, men hvor er den dyberegående begrundelse for at gå endnu videre ad denne vej, endnu inden loven har virket? Fra den side, der vil støtte lovforslaget, henviser man til, at skærpelsen kun er et midlertidigt led til forbedring af vor valutastilling, som alle jo må erkende er dårlig. Heroverfor vil vi fra vor side anføre, at det naturligvis er klart for os allesammen, at forbruget er for stort, men vi tror ikke, at lovforslaget vil få nogen betydning med hensyn til at dæmpe forbruget, idet dette formentlig da blot vil søge over til mere kortvarige varer, konsumvarer, og det kan i hvert fald ikke være nogen fordel for vor økonomi. Vi er også bange for, at en forøgelse af mindsteudbetalingen vil skade forskellige industrier, der er i færd med at oparbejde en eksport, og som har brug for et hjemmemarked for at kunne være konkurrencedygtige i udlandet; og dette salg på hjemmemarkedet foregår for en væsentlig del efter de oplysninger, udvalget har fået, gennem afbetaling.

Det ærede medlem hr. Aage Fogh kæmpede for nogle måneder siden bravt for at få udvidet adgang til at kunne sælge på afbetaling til den af ham ledede indkøbs-

[Lorentzen.]

forening for mindre jordbrugere, og det lykkedes ham mod vore stemmer at få gennemført en lov, der fra mange sider i dag benævnes som „flødepiskerloven“. Det kunne være interessant at spørge, om det ærede medlem nu vil indføre i sin forening de samme skærpede mindsteudbetalinger som efter lovforslaget, eller om den ordning, som det ærede medlem var så virksom for at få vedtaget i foråret, ikke falder ind under den almindelige afbetalingslov, således at man kan sælge efter helt andre afbetalingsregler til medlemmerne indenfor denne forening. Enhver kan jo se, at der er noget uheldigt i, at der skulle gælde andre regler, og hvis der efter lovene gælder forskellige regler, må jeg henstille til den højtærede landbrugsminister, at han søger denne lov ændret, således at der kan blive overensstemmelse mellem de to love.

Vi vil, da lovforslaget efter vor opfattelse hviler på et for spinkelt grundlag, ikke være med til at eksperimentere med det private erhvervsliv, og derfor kan vi naturligvis ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Dernæst må vi også tage afstand fra, at finansudvalget indskydes i lovforslaget som en faktor, hvis tilslutning er nødvendig for ved kongelig anordning at kunne sætte mindsteudbetalingen ned til den grænse, der gælder efter den lov, der er vedtaget, men altså endnu ikke ført ud i livet. Personlig er jeg ked af, at den højtærede justitsminister, som jeg sætter pris på, og som sikkert er i besiddelse af betænkkelighedens nådegave, er gjort til pennefører for den højtærede finansminister, og jeg vil også tro, at den højtærede justitsministers embedsmænd vil rive sig i håret, når de skal fortolke denne lov og ser, hvordan den kommer til at virke i praksis.

Man vil efter disse ord forstå, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse, men tværtimod vil modsætte os det i det omfang, vore kræfter tillader det.

Aksel Møller: Den ændring, der har fundet sted i lovforslaget under udvalgsbehandlingen, har efter min mening ikke gjort tilfiden til lovforslaget større. Det er ikke underligt, at man foreslår denne ændring, når man under udvalgsbehandlingen opda-

ger, at livet er så mangfoldigt, at de forskellige varegrupper har højst forskellige betingelser og forudsætninger, og at man derfor må ind på en differentiering af procenten, som man vil kræve ved første udbetaling. Nu har man altså valgt dette, at de 30 pct. er forsvundet af lovforslaget, og i stedet for er indsat 40 pct. for personmotorkøretøjer o. lign. og 25 pct. for alle andre afbetalingskøb. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Lorentzen i, at dette ændringsforslag nærmest bekræfter, at der her handles i hastværk. Selv mener jeg, det er udtryk for en panikstemning, som har grebet forslagsstillerne. Den udvalgsbehandling, som har fundet sted, og den mulighed, vi har haft under udvalgsbehandlingen for at få oplysninger om dette forhold, er efter min mening af den karakter, at det må frarådes, at lovforslaget gennemføres, også med de ændringer, der nu er foreslået.

Udgangspunktet for at stille dette forslag har været ønsket om gennem det at medvirke til en konjunkturpolitik, der kunne bidrage til at genoprette den vaklende valutabalace. Ideen at anvende afbetalingshandelen som middel hertil har man fra De Forenede Stater, men man har efter min mening overhovedet ikke overvejet, om forholdene i vort land kan sammenlignes med de forhold, der er i De Forenede Stater. De oplysninger, vi under udvalgsarbejdet har fået fra de enkelte brancher, og også det, der har kunnet forelægges os af erfaringer fra De Forenede Stater, bekræfter efter min mening, at forholdene ikke kan sammenlignes.

For det første er afbetalingshandelen langt mere omfattende i De Forenede Stater end her. En så væsentlig del af omsætningen hviler derovre på afbetalingshandelen, at et indgreb overfor denne handel kan få virkning på forbruget i landet. For vort vedkommende er dette ingenlunde tilfældet, i hvert fald ikke i samme grad. Dertil kommer, at man i De Forenede Stater samtidig har indført en lovgivning, som har hånd i hanke med finansieringsinstitutter og driftslåneforeninger og al den slags, således at disse finansieringsinstitutter ikke er i stand til at yde lån, der gør lovens bestemmelser om den første udbetalingsrates størrelse illusoriske. Det vil sige, man har et meget omsiggribende lovgiv-

[Aksel Møller.]

ningssystem, som sikrer, at den konjunkturpolitiske hensigt også virkelig kan slå igennem. Noget sådant har vi slet ikke herhjemme. Det er stadigvæk tilladt folk her i landet at låne penge og låne dem på de vilkår, de kan opnå.

Hertil kommer, at De Forenede Stater har et hjemmemarked så stort, at en begrænsning af produktionen for hjemmemarkedet ikke behøver at afsvække nogen eksportinteresse. Vi har i udvalget fået oplysninger, som efter min mening bekræfter, at vi med vor spinkle basis i hjemmemarkedet kommer til at genere dansk eksport gennem det lovforslag, som her er til anden behandling.

Endelig har amerikanerne jo selv ytrt tvivl om, hvorvidt hele deres reguleringssystem overfor afbetalingshandelen betyder så forfærdelig meget.

Tungest vejende er det vel, når alt kommer til alt, at det, man nu foreslår gennemført, ikke sikrer, at pengene går til opsparing, men tværtimod muliggør, at penge, der i øjeblikket sigter på afbetalingshandelen for at skaffe varige goder til hjemmene, bruges til forøget konsum. Derfor forekommer det mig, at dette lovforslag er dårligt gennemtænkt, og at dets sammenhæng med den økonomiske situation er meget spinkel, hvis der overhovedet er nogen sammenhæng.

Det ændringsforslag, som er stillet her, bøder jo ikke på nogen af disse afgørende betænkeligheder ved at gennemføre lovforslaget. Når så dertil kommer, at man påny udstyrer lovgivningsmagten, gennem finansudvalget, med nye beføjelser, at man foretager en videregående march frem ad den vej, hvor lovgivningsmagt og regeringsmagt sammenblandes, er det så ligetil, at det konservative folkeparti ikke kan bidrage til lovforslagets gennemførelse.

Bertel Dahlgaard: Den højtærede formand tillader, at jeg optager tråden fra den forhastede indledning.

Jeg ville med mine ord sige, at vi er fra vor side ganske indforstået med og ønsker, at denne lovgivning skal være en midlertidig lovgivning, som kan ændres i takt med konjunkturudviklingen. Derfor er vi glade for det ændringsforslag, som der er

blevet enighed om i udvalget, og som giver adgang til ændring af procentsatserne. Det gør denne lovgivning mere elastisk, så den kan tilpasses skiftende situationer, og det giver adgang til ændringer under hensyn til de erfaringer, vi gør i den kommende tid.

I anledning af de bemærkninger, der er faldet fra venstres og konservativ side, skal jeg sige, at jeg forstår i og for sig, at det ærede medlem hr. Lorentzen, når han nu skulle gå imod dette lovforslag, da bevæger sig med en vis forsigtighed i terrænet, idet det vel erindres, at det ærede medlem under normale forhold var en ivrig fortaler for, at procenten blev sat op til 20. Når det kunne være et ønske fra det ærede medlems side på et tidspunkt, hvor forholdene var mere normale end nu, kan man vanskeligt tænke sig, at det skulle betyde en hel revolution, at man går op til 25 pct.

Forsåvidt kan jeg være mere forundret over, at det ærede medlem hr. Aksel Møller bruger så stærke ord i denne forbindelse, når man tænker på, at det ikke engang er et halvt år, ja, kun fire måneder siden, det ærede medlems partifælle, det ærede medlem hr. Kristen Amby, stod her i tinget som ordfører for både det ærede medlem og hans parti og betegnede hele afbetalingssystemet som i nogen grad et samfundsonde. Det mente det ærede medlem altså for fire måneder siden og i så stærke ord, at jeg ikke på nogen måde ville underskrive dem. Jeg mener ikke, at afbetalingssystemet er et samfundsonde, indenfor sunde rammer; det falder mig slet ikke ind. Jeg beklager meget, at det ærede medlem hr. Kristen Amby er så langt borte som i Amerika, så der er en hindring for, at det ærede medlem kan træde herind i dag og stemme sammen med os for denne lovgivning, som i enhver henseende ville være efter det ærede medlems hjerte.

Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning i anledning af de udtalelser, der fremsattes af begge de ærede ordførere: at man kunne frygte for, at den nedgang, der eventuelt måtte komme i afbetalingshandelen, skulle medvirke til, at eksportchancer, som i øjeblikket findes, gik tabt. Jeg tror, denne frygt er helt ubegrundet. Når f. eks. en industri, hvor kontantprocenten har været meget, meget lav, måske den laveste inden-

[Bertel Dahlgaard.]

for nogen industri, omkring 6 pct., i løbet af det sidste år har, om ikke fordoblet sin produktion, så deropimod — og jeg kan oplyse, at den pågældende industri, som jeg personlig sætter megen pris på, allerede medens dens produktion ikke var mere end, skal vi sige, ca. to trediedele, ja, ikke engang to trediedele af, hvad den er nu, havde en eksport omtrent på samme højde, som man nu er ved at nå op på — så tror jeg, man både fra venstre og de konservative vil erkende, at den dæmper, dette forslag eventuelt skulle lægge på en sådan industri, ikke på nogen måde vil kunne komme til at berøre dens eksportmuligheder.

Aksel Larsen: Jeg antager, at hvis det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard ikke i begyndelsen af dette møde var kommet for tidligt — det er jo noget, der ikke sker så ofte — ville han have indledt den tale, han nu lige har holdt, med at sige, at der står en meget stærk folkemening bag dette lovforslag om ændringer i afbetalingsloven. Jeg er nu af den opfattelse, at der står ikke nogen stærk folkemening bag forslaget om at skærpe afbetalingsloven i den foreslåede retning. Jeg er tværtimod af den opfattelse, at det altovervældende flertal af folket mener, det er forkert at gøre det sådan. Det mener vi — og det har jeg allerede gjort rede for ved sagens første behandling — ikke blot fordi vi synes, at man kan ikke, efter at man efter et forholdsvis grundigt arbejde har vedtaget en ny afbetalingslov, pludselig gå hen og lave den om, men også fordi man med dette forslag forvandler det, som i hvert fald vi ønsker af en afbetalingslov, til en karikatur. En afbetalingslov bør først og sidst være en lov, som beskytter den, der køber på afbetaling, imod at blive ubilligt udnyttet. Men her bliver det jo noget helt andet, her bliver det til, at man vil vanskeliggøre det for dem, der dog vist også er med til at danne folkemeningen her i landet, flertallet, den ubemidlede del af befolkningen, at anskaffe de ting, de har brug for, varer, som de ikke er i stand til at købe kontant, men må købe på afbetaling.

Vi er derfor modstandere af lovforslaget, og jeg kan ikke se, at de ændringer, der er

foreslået af udvalgsflertallet, på nogen måde kan bevirke, at man tør stille sig mere velvilligt til forslaget. Vi vil overlade til udvalgsflertallet eller de partier, der dækker det, at afgøre, om de ønsker disse ændringer vedtaget. Vi vil altså afholde os fra at stemme ved afstemningen over dette ændringsforslag, men hvis ikke lovforslaget mellem anden og tredje behandling undergår ganske betydelige ændringer, må man være forberedt på, at vi ved den endelige afstemning stemmer imod.

Aage Fogh: Det er det ærede medlem hr. Lorentzens udtalelse om „flødepiskerloven“, der kalder mig frem. Jeg ved ikke, hvorfor det ærede medlem føler sig foranlediget til at omtale loven om lån til mindre landbrugere på den måde; det skal jeg imidlertid overlade til ham selv.

Dernæst talte det ærede medlem om, at der vil blive flere forskellige former. Vi har aldrig nogensinde i henhold til loven om lån til mindre landbrugere ydet lån, medmindre låntageren har betalt 25 pct. af købesummen kontant. Jeg tror, jeg tør betro det ærede medlem, at når det er lykkedes os gennem 25 år at praktisere denne lovs regler uden væsentlige tab, sådan at vi nu har udlånt op mod 10 mill. kr. med et tab på kun 1 pro mille, skyldes det ikke mindst, at køberne forud må betale 25 pct. af købesummen. Det er medvirkende til, at man i kraft af denne form for långivning både kan give kredit og sælge til billige priser, og derfor kan jeg kun udtale min store glæde over, at man også på andre områder går ind på samme linie. Jeg tror afgjort, det er rigtigt, og det er helt i overensstemmelse med de principper, der ligger til grund for den lov, det ærede medlem omtalte så hånligt.

Paabøl: Jeg vil på det bestemteste fraråde at stemme for dette lovforslag. Afbetalingshandelen er en så afgørende faktor i det moderne industrisamfund, at en væsentlig indskrænkning af den, sådan som jeg frygter vil blive følgen af dette lovforslag, vil skabe arbejdsløshed indenfor en række brancher og medføre forstyrrelser, det måske kan tage år at oprette.

Jeg tror, det ærede medlem hr. Bertel

[Paabøl.]

Dahlggaard undervurderer afbetalingshandelens betydning for eksportindustrien. Eksportkrediternes historie viser en lang række af virksomheder, som har nydt godt af eksportkrediten, men kun har kunnet gøre det i kraft af, at de har haft et hjemmemarked med en fast afsætning netop baseret på afbetalingshandelen.

Afbetalingshandelen har naturligvis både lys- og skyggesider, men jeg mener, at lovforslaget socialt har en uheldig tendens, fordi penge, som ellers ville blive brugt til køb af varige forbrugsgoder, nu vil blive drysset væk. Jeg tror heller ikke, det vil bevirke en opsparring hos de befolkningsgrupper, som køber på afbetaling, men at det blot vil bevirke, at de køber andre ting i stedet for de varige ting, de ellers ville købe på afbetaling. Jeg var i sin tid meget betænkelig ved, at man i det hele taget fastsatte en kontant udbetaling for afbetalingskøb. Jeg var det af de grunde, som er anført af embedsmandsudvalget: at det er vanskeligt at undgå en omgåelse, og at det er vanskeligt at finde en fast grænse for udbetalingsens størrelse, som ikke virker ganske vilkårligt indenfor de enkelte brancher; jeg var det endelig også, fordi vi derigennem ville fjerne os fra det skandinaviske lovfællesskab, som det netop var formålet at tilvejebringe på dette område. Når jeg alligevel gik med til at stemme for loven, var det, fordi man jo ikke kan komme bort fra, at der er en vis sund tanke i, at der skal være penge på bordet i en afbetalingshandel. Når ethvert ønske, der fødes, straks kan opfyldes ved et afbetalingskøb uden udbetaling, vil det let føre til letsindige, usunde og uovervejede køb, og kravet om penge på bordet har derfor en vis sanerende virkning på afbetalingshandelen.

Men jeg må på det allerbestemteste protestere imod, at man nu gør denne lov, som var en social beskyttelseslov, til et konjunkturinstrument, og navnlig finder jeg det yderst uheldigt, at man gennemfører dette lovforslag i hurtig og hast uden nærmere undersøgelse af dets konsekvenser på de forskellige områder. Nogle brancher vil jo fortsat, også efter den foreslåede ændring, køre fuldstændig på frihjul.

Nu har man forhøjet satsen til 40 pct. for motorbranchen, og derigennem får man

en del af motorbranchen, knallerter og den slags ting og til en vis grad også automobiler, med, men samtidig lægger man alle andre brancher på en Prokrustesseng og gennemfører 25 pct. udbetaling for dem under eet, skønt der råder meget store forskelligheder indenfor de forskellige brancher. Radiobranchen f. eks. vil blive ramt overordentlig hårdt, idet 90 pct. af radioerne her i landet sælges på afbetaling.

Jeg har imidlertid også lyst til at nævne en enkelt ting, som ligger indenfor mit nærmeste synsfelt, nemlig landbrugsmaskinbranchen. Der er enighed om, at mejetærskerne i år under den vanskelige høst har sparet landbruget for millionbeløb. Mejetærskerne kommer i alt væsentligt fra udlandet. De sælges af importfirmaet til levering 1. juli; før vil landmændene ikke have dem, før vil de ikke betale dem. Men importfirmaerne må importere disse maskiner i løbet af vinteren og foråret. Hvis det er et københavnerfirma, tages maskinerne ikke på lager til København, da det ville medføre store transportomkostninger og lageromkostninger for forretningen, nej, de leveres direkte ud til landmanden, hvor de monteres op og står færdige til høsten. Når man nu gennemfører kravet om kontant udbetaling i afbetalingshandelen — og virkningen vil selvfølgelig blive yderligere forstærket, når den kontante udbetaling forhøjes fra 15 til 25 pct. — vil det betyde, at man må tage maskinerne på lager, hvad der vil medføre meget store omkostninger og betydelige vanskeligheder for branchen og meget store omkostninger også for køberen, idet køberen naturligvis ikke vil betale maskinen før det tidspunkt, da han selv ønsker den leveret, og firmaet ikke kan levere maskinen ud til ejendommen, før det har fået den kontante udbetaling.

Det er dog kun en detail; der er sikkert mange andre ting, der vil stille sig lige så uheldigt efter loven, og jeg synes i det hele taget, man har udformet lovforslaget altfor skabelonmæssigt. Skal der være nogen mening i det, må man for de forskellige brancher have differentierede satser, der virker konjunkturdæmpende og virker nogenlunde ens for alle brancher, således at ikke nogle af disse brancher slås ud, medens andre kører på frihjul.

Ud fra disse betragtninger må jeg på det

[Paabøl.]

bestemteste fraråde at stemme for lovfor-
slaget.

Lorentzen: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde, at jeg i sin tid var for-
taler for, at procenten skulle sættes op til
20. Det er nu ikke helt korrekt. Forholdet
var det, at det forslag, som den højtærede
justitsminister fremsatte, ikke nævnte nogen
procent, at der derefter hos udvalgets for-
skellige medlemmer var vidt forskellige op-
fattelser af, hvilken mindsteudbetaling man
skulle kræve, eller hvilke varegrupper man
helt skulle undtage fra udbetaling, og at
jeg ikke havde taget stilling til nogen som
helst procent på dette område, men, fordi
jeg nu engang er et tolerant gemyt, søgte
at nå til en fællesnævner, der lokkede ud-
valgets medlemmer og var medvirkende til,
at man fik — om jeg må kalde det sådan —
et forlig i stand mellem de forskellige an-
skuelser. Det er det faktiske forhold. Jeg
havde hverken lagt mig fast på den ene
eller den anden procent, men jeg var stort
set en slags mægler i dette udvalg. Hvis
udvalgets medlemmer slår op og læser min
tale om dette spørgsmål, vil de kunne be-
kræfte, at det er ikke helt forkert refereret;
det er naturligvis meget vanskeligt nogle
måneder efter nøjagtigt at referere de for-
skellige faser, men det står i hvert fald
nogenlunde fast, at det, jeg har sagt her, er
i overensstemmelse med sandheden.

Til det ærede medlem hr. Aage Fogh vil
jeg sige, at jeg beklager, at jeg brugte
ordet „flødepiskerloven“. Der skulle ikke
ligge noget nedsettende i det. Det er sikkert
i mange retninger en særdeles god lov, men
ordet faldt mig i munden, da jeg talte; jeg
havde lige set det i et blad, og jeg troede,
det var en betegnelse, som alle kendte, og
som man brugte i stedet for lovens lange titel.

Hvis jeg husker ret, var forholdet det, at
det ærede medlem dengang kæmpede en
dyst, som var de gamle jætter værdig, for,
at loven ikke blot skulle omfatte produk-
tionsmidler, som den hidtil havde gjort,

men også ting til husholdning og varer af
mere eller mindre varig karakter.

Det glæder mig, at det ærede medlem hr.
Aage Fogh ikke har tabt noget videre i den
omtalte forening; det er udtryk for et
smukt handelstalant. Det glæder mig også,
at det ærede medlem med rette kan sige
til det private erhvervsliv, at denne forening
nu går ind under ganske de samme afbeta-
lingsregler som andre, som de private, med
en udbetaling på 25 pct., og hvis det er
knallerter o. lign. — jeg ved ikke, om det
ærede medlem handler med knallerter —
40 pct., og en mindsteudbetaling på 50 kr.
Så er der orden i tingene, og jeg kompli-
menterer det ærede medlem hr. Aage Fogh,
fordi han står for en så udmærket forret-
ning, der både giver overskud, altså ikke
tab, og følger det private erhvervslivs reg-
ler om afbetaling.

Ordføreren (Poul Hansen [Kalundborg]):
Det er nærmest det ærede medlem hr.
Paabøl, der kalder mig frem. Det ærede
medlem hævdede, at det kunne være socialt
uheldigt, at visse mennesker i stedet for at
købe varige forbrugsgoder på afbetaling
drejede deres køb over på almindelige for-
brugsvarer. Jeg vil ikke bestride, at der
kan komme til at foreligge tilfælde, hvor
noget sådant gør sig gældende, men det må
rigtignok siges, at der også findes tilfælde
— jeg har selv haft nogle nær inde på livet —
hvor folk køber i den grad på afbetaling,
at de får for lidt til at opretholde en
anstændig daglig levestandard, hvilket sommetider
kan gå ud over børnene. Det vil med andre
ord sige, at der virker selve den lette ad-
gang til afbetaling socialt uheldigt, og jeg
tror ikke, at den modsatte virkning vil
være så meget stærkere, at det skulle kunne
bidrage til, at vi ikke gennemførte lov-
forslaget.

Dernæst fremsatte det ærede medlem den
anskuelse, at disse mindsteudbetalingspro-
center burde være differentieret efter de
forskellige varegrupper. Det er i og for sig
en betragtning, som lader sig høre, og som

[Poul Hansen (Kalundborg).]

vi også har været inde på. Havde det været praktisk muligt, tror jeg, vi var mange, der gerne havde set en større differentiering, men det er jo ikke muligt i praksis at skille varerne sådan ud. Det vil ikke være muligt administrativt, og det er bl. a. af den grund, at vi netop er gået til den lempelse i almindelighed, som der er tale om.

Må jeg vende tilbage til den betragtning, at man ikke tror på, at loven får nogen virkning af forbrugsbegrænsende art, fordi man mener, at folk vil bruge deres penge til at købe andre varer i stedet for. Det kan vi jo ikke vide noget om på forhånd, det kan til syvende og sidst kun bero på et skøn eller en tro, og en sådan tro hos de ærede medlemmer kan godt være noget påvirket af, hvordan de iøvrigt stiller sig i situationen, således at vægten af deres skøn i så henseende bliver noget afsvækket.

Aksel Møller: Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) indrømmede nu, at man ikke ved noget om, hvordan denne lov vil komme til at virke, det måtte være en tro eller et skøn, men man har skam heller ikke gjort noget som helst forsøg på at finde ud af, hvordan den vil komme til at virke. Dette udvalg har arbejdet på en sådan måde med tingene, at man ikke har undersøgt f. eks., hvordan ordningen virker i De Forenede Stater, det land, hvorfra man har hentet ideen, idet man tror, at når det er noget for De Forenede Stater, er det også noget for os. Jeg synes, det er en mærkelig form for lovgivningsarbejde, at man ikke prøver at indhente saglige oplysninger også om, hvorvidt en begrænsning af afbetalingshandelen fører til forøgelse af salget af forbrugsvarer i den almindelige detailomsætning. Det er med dette ligesom med så meget andet, vi står med i denne tid, at det skal laves en-to-tre, og der er jo også et flertal til at lave det. Vi er vel i disse dage ikke så langt fra den situation, der i sin tid i dansk politik blev karakteriseret med spørgsmålet: Mon Jeppe går i kassen? Vi har set et par lovforslag blive gennemført, og nu skal dette gennemføres af et flertal, bestående af socialdemokratiet og det radikale venstre. Ganske vist har Jeppe denne gang fået den idé, at hvis han

bare går baglæns i kassen, tror man, at hans spor peger fremad. Jeg advarer imod, at man i altfor lang tid opretholder den forestilling.

Der er ingen tvivl om, hvad dette er i færd med at udvikle sig til. Det udvikler sig til, at det radikale venstre påtager sig et vidtgående ansvar. Det radikale venstre har fostret tanken om at føre en aktion mod afbetalingshandelen ind i den konjunkturpolitiske overvejelse, og for at det nu skal gå så godt som muligt med proceduren og forsvaret for denne politik, må f. eks. folkestemningen holde for. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard glemte folkestemningen, som han roste for velvillig imødekommenhed i den lille bemærkning, han kom til at gøre for tidligt, i sin anden bemærkning. Der var den blevet væk, der hørte man ikke noget om den. Glaskuglen, hvori augurerne stirrer på folkestemningen, er åbenbart blevet lidt mat undervejs. Jeg tror ikke, man skal tage folkestemningen til indtægt for dette. Der er næppe nogen tvivl om, at hvis det sagligt kunne påvises, at det, man her er i færd med, virkelig kunne hjælpe på landets valutabalace, måtte det gennemføres uanset folkestemningen, men man kan altså ikke på nogen måde sandsynliggøre, at det vil ske. Derimod kan man sige, at de brancher, der har besøgt udvalget, alle har kunnet pege på de vanskeligheder, deres eksport ville komme ud for. Nu er det ærede medlem jo en mand, som forstår sig på mange ting, både på køleskabe, radioapparater og klaverer. Han mener formentlig, at hans syn på disse branchers eksportmuligheder under denne afbetalingsordning er et udtryk for et højere sagligt skøn end det, som de pågældende brancher selv har lagt for dagen. F. eks. har pianofabrikanterne efterhånden opbygget en eksport, der trods denne produktions lidenhed dog indbringer 6 mill. kr. om året; det er jo ikke noget stort fag, men det er et fag, som gør os ære, fordi det kan producere instrumenter af høj standard. Hvordan vil det ærede medlem kunne sandsynliggøre, at i det øjeblik man snærer hjemmemarkedet sammen for dem, kan denne eksport fortsætte? Betingelsen for, at man kan konkurrere ude, er dog, at man kan få en vis del af sin produktion afsat på hjemmemarkedet. Jeg tror derfor, at det ærede

[Aksel Møller.]

medlem er ved at gøre dansk eksport og dermed vor valutabalancen en bjørnetjeneste.

Når det ærede medlem så mobiliserer det ærede medlem hr. Kristen Ambys synspunkter for sin sag, vil jeg sige: læg mærke til, at det ærede medlem hr. Kristen Amby og det konservative folkeparti sluttede overvejelserne om afbetalingsloven med at gå ind i et forlig med hensyn til loven af 11. juni i år, hvori 15 pct.s bestemmelsen for den første udbetaling og bestemmelsen om en tolvtedel af salgsprisen for mindre durable varer var indført. Det var udtryk for det ærede medlem hr. Kristen Ambys og det konservative folkepartis stilling til denne sag. Men det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har ikke stillet forslag om, at loven af 11. juni skulle træde i kraft straks med de deri indeholdte regler; det havde dog i alt fald været et initiativ, der måske, ja, som kunne lade sig høre, men før man har prøvet med de 15 pct., går man altså allerede nu videre. Det er efter min mening en paniklovgivning, og jeg beklager meget, at det ærede medlem ikke selv kan se det.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg er ganske enig i de synspunkter, udvalgets ordfører, det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg), fremførte. Jeg har kun ganske enkelte bemærkninger at gøre.

Det ærede medlem hr. Lorentzen var meget betænkelig ved, at man efter at have gennemført en lov med 15 pct.s udbetaling nu gik videre. Det ærede medlem kender jo meget vel begrundelsen i den øjeblikkelige valutariske stilling. Det ærede medlem hævder, at en lovgivning af denne art kan føre til, at forbruget flyttes, og det kan vel ikke bestrides. Man kan dog heroverfor gøre den betragtning gældende, at det er muligt, at forbruget flyttes over til varer, som er mindre valutakrævende. Jeg vil f. eks. tro, at det vil blive følgen af, at man har sat så høj udbetalingspris som 40 pct. for automobiler og motorcykler, og kan i den henseende henviser til, at da man i England frigav salget af automobiler for mere snærende restriktioner i den retning med en udbetaling på 33½ pct., førte det til en meget betragtelig stigning i salget af automobiler. Man kunne måske også gøre en anden betragtning gældende. Man kan sige, at det natur-

ligvis er rigtigt, at hvis de pågældende ikke nu kan anvende beløb til afbetalingshandel, så betyder det, at de forbruger de penge, de har i øjeblikket, medens på den anden side afbetalingskøb betyder, at der foretages køb ud i fremtiden for et væsentlig større beløb, som i øjeblikket kan medføre valutakrævende import. Men alt det er ting, vi senere kan vende tilbage til, når vi har høstet erfaringer.

Jeg takker det ærede medlem for de venlige personlige bemærkninger til mig. Jeg vil meget gerne gengælde dem. Det ærede medlem og jeg har i mange henseender et fortrinligt samarbejde, og derfor var jeg lidt ked af at høre det ærede medlems bemærkninger om loven om indkøbsforeninger, for der kan ikke være tvivl om, at hvis indkøbsforeningerne sælger med ejendomsforbehold, så gælder afbetalingslovens regler.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller fremsatte også en række kritiske bemærkninger og brugte bl. a. et udtryk, som i denne tid meget let løber ham i munden. Han sagde, at ændringerne i forslaget ikke havde forøget tilliden til det. Jeg er klar over, at det ærede medlem befinder sig i en tilstand, hvor han ikke har tillid til noget som helst, og det må være frygtelig trist.

Jeg er helt enig med det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard i at understrege betydningen af, at denne lov dels er midlertidig, dels på en smidig måde kan ændres i overensstemmelse med udviklingen.

Endelig har jeg en bemærkning til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, som var så utilfreds med forslaget. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at han og hans parti stemte jo dog for de 15 pct.s udbetaling. Den forhøjelse til 25 pct., der her er bragt i forslag som midlertidig foranstaltning, kan dog næppe være helt revolutionerende. Jeg kan vanskeligt forestille mig, at det ærede medlem kan have noget større at indvende imod, at man fastsætter en udbetalingsprocent på 40 for personautomobiler og motorcykler.

Bertel Dahlgaard: Det ærede medlem hr. Aksel Larsen har fuldstændig ret i, at lovgivningen på disse områder bør have karakter af en beskyttelseslov for køberne mod udnyttelse og misbrug. Det var jo netop formålet med loven, som blev gennemført i

[Bertel Dahlgaard.]

foråret, og det er denne og dens bestemmelser på disse områder, som vil komme til at gælde, og som oven i købet nu træder i kraft på et tidligere tidspunkt.

Til det ærede medlem hr. Paabøl vil jeg i anledning af det ærede medlems bemærkning om den fællesskandinaviske lovgivning sige, at denne fællesskandinaviske lovgivning har jo ikke betydet en helt igennem ensartet lovgivning i de tre lande, og selvom det havde været tilfældet, er det indlysende, at en fællesskandinaviske lovgivning aldrig bør være til hinder for, at det enkelte land under hensyn til kriseforhold af den ene eller den anden art kan gennemføre midlertidige bestemmelser.

Jeg var ked af, at det ærede medlem hr. Lorentzen, som jeg ellers har det så hyggeligt med oppe i Skive, mente, at jeg ikke havde gengivet hans meninger helt korrekt. Men er det dog ikke ganske korrekt, at jeg siger, at han var ivrig talsmand for de 20 pct.? Det kan i alt fald aldrig være meget forkert, når det ærede medlem her i tinget stemte for 20 pct. Nu forstår jeg, at når det ærede medlem hr. Lorentzen gjorde det, så var det, fordi han sin opgave her i tinget tro gerne ville virke som mæglingmand, som en slags julemand, der søgte at få meningerne til at falde sammen. Jeg kan ikke helt forstå det, for jeg har ikke hørt, at der i foråret blandt dem, der var medlemmer af udvalget eller andre — måske med en enkelt undtagelse — var nogen, der på det tidspunkt ønskede at gå højere end til 20 pct. Jeg må altså opfatte det sådan, at det ærede medlems mæglingsevne her har været af ejendommelig karakter, idet den nemlig er gået ud på at få procenten sat så højt op som muligt.

Det ærede medlem hr. Aksel Møllers bemærkning om, at vi i udvalget end ikke havde gjort os den ringeste ulejlighed med at høre om, hvordan en sådan ordning virkede i Amerika, undrede mig. Der foreligger for udvalget en redegørelse, der meddeler, hvad formanden for Federal Reserve Systems Board, Mr. Martin, i et brev til formændene for de to kongreskomiteer har udtalt om virkningerne af ordningen derovre. Denne udtalelse er så lang, at jeg ikke kan citere den her, men jeg tør sige, at der ikke i den findes noget som helst, der giver

det ærede medlem grundlag for at argumentere mod det, vi her foretager os. Mr. Martin udtaler iøvrigt, idet der er tale om en sådan skærpelse under en højkonjunktur, at det er et tjenligt middel mod inflationsfare. Derfor synes jeg, at det ærede medlem, som i hvert fald herinde i disse dage ikke har så forfærdelig meget at bestille, måske kunne ofre et par minutter på at læse denne redegørelse igennem.

(Kort bemærkning).

Paabøl: Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) hævdede, at det var vanskeligt at sondre mellem de forskellige varegrupper; man kunne ikke fastsætte forskellige satser, for det var håbløst. Men så kan der heller ikke være nogen mening i at gennemføre denne lov, så må man opgive det. Rent bortset derfra er der en sondring, som jeg henstiller til det ærede medlem at tage under overvejelse. Man kunne undtage alt erhvervstilbehør; hvis man gjorde det, ville en væsentlig del af de anker, jeg har fremført, falde bort. Det forekommer mig at være noget af en vittighed, at man gennemfører en lov, der stiller 5 mill. kr. til rådighed for håndværksvirksomheder, og samtidig gør det besværligere for disse mennesker på normal måde at skaffe sig den kredit, de tidligere har kunnet få ved køb på afbetaling.

(Kort bemærkning).

Aksel Møller: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard skal ikke være i tvivl om, at jeg har læst dette aktstykke fra det økonomiske sekretariat. Jeg byggede også en del af mine betragtninger i et tidligere indlæg i dag på indholdet af det. Det, jeg sagde man ikke havde undersøgt, var forholdet mellem salget af forbrugsvarer og salget af afbetalingsvarer i De Forenede Stater efter en stramning af den konjunkturpolitiske faktor, man betragter førsteudbetalingsraten som. En sådan undersøgelse har ikke fundet sted. Alene gennem en undersøgelse af dette forhold kunne man sandsynliggøre, at en lov som den, man nu er i færd med at vedtage, vil virke efter sin hensigt, nemlig besparende på forbruget af valuta.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Hvis der skal være en mening i den højtærede justitsministers bemærkninger til mig, må det være den: når kommunisterne i foråret kunne stemme for 15 pct. i udbetaling, hvorfor i alverden kan de så ikke stemme for 25 pct. nu? Det falder mig lidt svært at svare på den slags ting, for hvis den højtærede justitsminister ikke selv kan se, at der er forskel på 25 pct. og 15 pct., er jeg ikke i stand til at anskueliggøre det for ham. Det hjælper vel ikke, at jeg siger, det er $66\frac{2}{3}$ pct. mere end de 15 pct. Hvis den højtærede minister ikke selv kan regne det ud, forstår han ikke, hvad jeg siger. Forklaringen er akkurat den, at vi synes, at en udbetaling på 25 pct. er så meget mere end en udbetaling på 15 pct., at vi ikke vil være med.

Den højtærede justitsminister spørger dernæst, om kommunisterne virkelig kan have noget imod en udbetaling på 40 pct. ved køb af personbiler. Nej, det kan vi for så vidt ikke, men den højtærede justitsminister skylder mig forresten en redegørelse for, hvor stor en del af dette personbilsalg der foregår på afbetaling og hvor stor en del på vekslers, og om det ikke er sådan, at man vil kunne operere med vekslers i denne forbindelse, så at man for så vidt kan omgå afbetalingsloven. Iøvrigt er det så flot at stange den bemærkning ud, at kommunisterne ikke er tilhængere af, at det bliver vanskeligere at købe personbiler; det kunne være, vi var modstandere af bestemmelsen om de 40 pct., fordi vi ikke synes, det skal gøres sværere for arbejderne at købe knallerter.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg kan svare det ærede medlem hr. Aksel Larsen, at automobiler hidtil ikke har været solgt på afbetaling, idet de den dag i dag ikke omfattes af afbetalingsloven, da prisen ligger langt over de 3 000 kr., som er grænsen i den gældende afbetalingslov. Det er helt umuligt for mig at sige noget som helst om, hvorledes automobilbranchen vil gribe sagen an fremover, om man vil overholde afbetalingslovens regler, eller man vil finde andre former for salg, hvorved sælgeren ikke forbeholder sig ejendomsret til det

solgte automobil. Det kan ingen have nogen mening om.

Det ærede medlem nævnte knallerterne. Det ærede medlem ved, at jeg har en medfødt svaghed for knallerter, ikke så stor, at jeg selv kører på knallert, men alligevel, jeg synes næsten, det var synd at sige det.

(Kort bemærkning).

Lorentzen: Det var naturligvis fristende for mig at blive ved at diskutere med det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, da vi kender hinanden så godt, men det ærede medlem har, om jeg så må sige, det uheld i denne sag, at han ikke var medlem af udvalget, og jeg tror, jeg kan føre samtlige udvalgsmedlemmer som vidne på, at hvad jeg har sagt her, rammer det rigtige.

Man taler om en forhøjelse af udbetalingen på fra 15 til 25 pct. o. s. v., men man glemmer een eneste ting, og det er, at tolvtedelsreglen — den højtærede justitsminister kender den, men den var ikke så velbekendt lige i starten — er bortfaldet, og tolvtedelsreglens bortfald kan i visse tilfælde føre til, at forhøjelsen bliver langt større end fra 15 til 25 pct. eller fra 15 til 40 pct. Det er det faktiske forhold. Nu må vi jo se, næste gang vi skal diskutere afbetalingsloven, hvilke virkninger de nye regler har haft med hensyn til at sætte forbruget her i Danmark ned.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget, gående ud på en ændret affattelse af lovforslagets paragraffer, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes lørdag den 25. september kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Eventuelt: tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling.

[Formanden.]2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om nedsættelse af beskattningen af frugtvin.

Mødet hævet kl. 15¹⁰.

130. møde.

Lørdag den 25. september kl. 10.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om forhøjelse af afgiften på omsætningen af stærke drikke m. fl. lovforslag har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om ændring i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling. Eksemplarer er omdelt.

Fra forskellige faglige og lokale sammen slutninger er modtaget en række henvendelser angående den økonomiske situation og andre forhold.

Disse henvendelser vil blive fremlagt til eftersyn for medlemmerne i læseværelset.

Da tillægsbetænkningen over lovforslaget om ændringer i afbetalingsloven først blev omdelt i går, kan den første sag på dagsordenen kun med tingets samtykke behandles i dag, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredie behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 6470; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 1573).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ordføreren (Poul Hansen [Kalundborg]): Udvalget har behandlet lovforslaget i to møder siden anden behandling og har herunder haft samråd med den højtærede justitsminister. Endvidere har udvalget modtaget en deputation fra Cyklehandlerforeningen for København og Centralforeningen af Cyklehandlere i Danmark. Deputationen ønskede, at de såkaldte knallerter skulle føres ind under bestemmelsen om 25 pct.s mindsteudbetaling. Foruden de argumenter, som tidligere er anført imod ændringen i afbetalingsloven, gjorde deputationen gældende, at cyklehandlerne i tilfælde af en begrænsning i salget ville få vanskeligheder ved at overholde de forpligtelser i retning af at aftage bestemte antal knallerter, som de har indgået med fabrikkerne. Udvalgets flertal kan imidlertid ikke henstille, at cyklehandlerne ønske imødekommes, idet det efter flertallets opfattelse er ønskeligt, at der også finder en vis begrænsning sted på dette område. Det er endvidere flertallets opfattelse, at de vanskeligheder, som cyklehandlerne deputation pegede på, næppe kan blive så væsentlige; dels er det oplyst, at der er leveringstid på knallerter — efterspørgslen ligger altså i øjeblikket foran produktionen — dels er det ligeledes oplyst, at der foreligger eksportmuligheder, som ikke kan udnyttes på grund af det store hjemlige salg.

Derudover har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Danske Lytteres Fællesforbund og en skriftlig henvendelse fra Dansk Pianofabrikant-Forening og fra Snedkerforbundet i Danmark. I begge tilfælde advarer man imod at stramme afbetalingslovens vilkår, men der anføres ikke nye synspunkter i disse henvendelser.

Udvalgets flertal, socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget, indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse i den skikkelse, det fik ved anden behandling, medens udvalgets mindretal, venstres og det konservative folkepartis medlemmer, ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Der har under udvalgets drøftelser også været